

KONINKLIJKE BEROEPSORGANISATIE VAN GERECHTSDEURWAARDERS

VOORSTEL: EFFECTIEVE TENUITVOERLEGGING ROERENDE ZAKEN

mr. S.J.W. van der Putten, ledenraadslid

Vergadering Ledenraad KBvG - 21 december 2017

1.1	INLEIDING	2
1.2	VOORSTEL	2
1.3	MEERJARENBELEIDSPLAN	2
2	TOELICHTING	3
2.1	AANKONDIGING EXECUTIEVERKOOP	3
2.1.1	VOORGESTELDE BEPALING	3
2.1.2	DOEL	3
2.1.3	TOELICHTING	3
2.1.4	UITVOERING	5
2.2	EXECUTIEVERKOOP VIA INTERNET	5
2.2.1	VOORGESTELDE BEPALING	5
2.2.2	DOEL	5
2.2.3	TOELICHTING	5
2.2.4	UITVOERING	7
2.3	PUBLICATIE- EN VEILINGKOSTEN VOOR KBVG	8
2.3.1	VOORGESTELDE BEPALING	8
	BIJLAGE: INTERNATIONALE ERVARINGEN	9

Effectieve tenuitvoerlegging roerende zaken

1.1 Inleiding

Het beslag op en de executie van roerende zaken staat al tijden volop in de belangstelling. Ondanks de gedetailleerde regeling in de wet is de procedure van executie van roerende zaken niet zo succesvol als de wetgever ongetwijfeld heeft gewild. Voor een groot deel ligt dat aan de kostbare en weinig effectieve wijze van aankondiging en openbare verkoop. Dit gebrek aan effectiviteit maakt het verhaal op roerende zaken vaak illusoir. Het doel van dit voorstel is om de effectiviteit van de tenuitvoerlegging op roerende zaken dusdanig te vergroten zodat verhaal weer tot de mogelijkheden behoort.

Met dit voorstel worden de belangen van alle partijen gediend. Zowel verzoeker als verweerder hebben belang bij een zo hoog mogelijke opbrengst van de executie. Verzoekers worden minder in hun verhaalsmogelijkheden beknot. Dit alles raakt natuurlijk ook het publiek belang omdat eenieder baat heeft bij een effectieve rechtshandhaving in Nederland.

1.2 Voorstel

De ledenraad wordt verzocht om deze notitie aan te nemen en tot de hare te maken. Voorts wordt de ledenraad verzocht om als beleid vast te stellen en ter uitvoering aan het bestuur over te dragen:

- De aankondiging van een executieverkoop door de gerechtsdeurwaarder, geschiedt op een daartoe door de KBvG in te richten en te onderhouden openbare website
- De KBvG voorziet in de mogelijkheid dat de executieverkoop via die website plaats vindt
- De publicatie- veilingkosten zijn verschotten, die in de algemene middelen van de KBvG worden gebracht

Met toekenning van het benodigd budget voor de realisatie ervan.

1.3 Meerjarenbeleidsplan

Dit voorstel is in lijn met de volgende aanbevelingen uit het Meerjarenbeleidsplan 'Ik zal Handhaven!'

Aanbeveling 2.4.1: "Moderniseer het beslag- en executierecht"

Aanbeveling 2.4.2: "Maak executieverkoop via internet mogelijk"

Aanbeveling 4.3.1: "Denk na over alternatieve bronnen van inkomsten"

2 Toelichting

2.1 Aankondiging executieverkoop

2.1.1 Voorgestelde bepaling

De aankondiging van een executieverkoop door de gerechtsdeurwaarder, geschiedt op een daartoe door de KBvG in te richten en te onderhouden openbare website.

2.1.2 Doel

Internet biedt de mogelijkheid om op snelle, eenvoudige en weinig kostbare wijze een groot publiek te bereiken. Het is daarmee het geëigende middel om een executieverkoop aan te kondigen.

De effectiviteit en het bereik wordt vergroot als alle aankondigingen worden gepubliceerd op één website. Deze website wordt beheerd door de KBvG (bijvoorbeeld www.kbvg.nl/executieverkoop). Geïnteresseerden kunnen zich via deze website abonneren zodat zij periodiek op de hoogte worden gesteld van alle executieverkopen of juist die executieverkopen waar goederen worden verkocht waar zij interesse in hebben.

De digitale aankondiging moet de kostbare publicatie in een dagblad – nu of op korte termijn - vervangen.

2.1.3 Toelichting

Met de bekendmaking van de verkoop moet een zo groot mogelijk publiek worden bereikt zodat zoveel mogelijk potentiële kopers bieden. Met een advertentie wordt echter slechts een beperkt deel van de mogelijke veilingkopers bereikt. Door de digitale aankondiging zal de executieopbrengst hoger zijn, omdat tegen lage kosten ook buiten de betrokken regio belangstelling kan worden gewekt. Op de website kan op eenvoudige en relatief goedkope wijze zowel voldoende informatie over de veiling zelf, zoals de veilingvoorwaarden, als over het te veilen object kan worden geplaatst zoals foto's en een omschrijving.¹

De KBvG kan bij bestuursregel bepalen dat executieverkopen digitaal moeten worden aangekondigd. Dit als uitwerking van artikel 1 van de beroeps- en gedragsregels. Een goed gerechtsdeurwaarder zorgt namelijk voor een zo effectief mogelijke tenuitvoerlegging.

Het is de vraag of de digitale aankondiging zonder wetwijziging als aanvulling op of vervanging van de publicatie in een dagblad kan worden beschouwd. Vanuit effectiviteit beschouwd moet de digitale aankondiging de standaard zijn, en is het aan de gerechtsdeurwaarder om naast de digitale aankondiging een advertentie te plaatsen in een dagblad indien daartoe gronden zijn.

¹ Kamerstukken II 2012-13, 33484, nr. 3, p. 5.

Artikel 466 lid 1 Rv bepaalt dat de executieverkoop bekend zal worden gemaakt in een dagblad van de plaats waar de verkoping zal geschieden. Tot 2012 werd ook de executieverkoop van onroerende zaken op deze wijze aangekondigd. In dat jaar werd het artikel 516 Rv aangepast aan de tijd zodat de aankondiging niet meer via een dagblad maar via internet bekend moest worden gemaakt. De wetgever merkte op dat de bekendmaking van executorialer verkoop door aanplakking en door aankondiging in een plaatselijk dagblad voor notarissen een verplichting inhoudt waarvan het nut in het huidige tijdsgewricht wordt betwijfeld.

Voor die wetwijziging werd een executieverkoop gehouden, waarbij een vooruitstrevende notaris weigerde om te publiceren in een dagblad maar in plaats daarvan koos voor publicatie op www.veilingnotaris.nl. Rechtbank Arnhem oordeelde: "Dat de notaris de veiling van het pand niet heeft aangekondigd in een plaatselijk verspreid dagblad, zoals artikel 516 Rv vereist, maar alleen bekend heeft gemaakt via de website www.veilingnotaris.nl, betekent nog niet dat de gekozen wijze van bekendmaking niet is toegestaan. Bovendien kan met een dergelijke moderne manier van bekendmaking mogelijk een hogere executieopbrengst worden opgewekt."²

De wet kan onder meer worden uitgelegd aan de hand van de bedoeling van de wetgever. Naarmate de tijd sinds de invoering van een nieuw wetboek verder verstrijkt is het vanzelfsprekend meer gerechtvaardigd om al interpreterend wat verder af te wijken van de letterlijke bewoording van de wet. Een toepassing naar de geest van de bepaling kan dan een uitleg rechtvaardigen die met de letterlijke bewoordingen van het toepasselijke artikel niet goed te rijmen is.³ Immers, de samenleving verandert terwijl de wet lange tijd hetzelfde blijft. Het mag duidelijk zijn dat het de begrijpelijke bedoeling van de wetgever is om een zo hoog mogelijke executieopbrengst te realiseren. Voor wat betreft dit voorstel kon de wetgever bij de invoering van de wet niet voorspellen dat de aankondiging en verkoop via internet mogelijk zou zijn, laat staat met alle (en meer!) waarborgen die de aankondiging via de krant kan hebben.

Indien er wordt gekozen voor de executieverkoop via internet, is het de vraag waar de voor de publicatieplichting te bepalen plaats is waar de verkoping plaats zal vinden. Feitelijk is er geen plaats van verkoop meer. Nu de wetgever niet zal hebben bedoeld dat er dan in een landelijk dagblad moet worden gepubliceerd is het te beargumenteren dat ook of juist dan voor een digitale publicatie gekozen moet worden.

Zelfs in het geval geconcludeerd moet worden dat het op basis van de huidige wet niet is toegestaan om uitsluitend via de openbare website aan te kondigen, dan nog is uitvoering van dit voorstel wenselijk omdat er een groter publiek wordt bereikt en de dan bewezen effectiviteit bij zal dragen aan het aanpassen van artikel 466 lid 1 Rv naar de huidige tijd.

² Rechtbank Arnhem 23 juni 2006, ECLI:NL:RBARN:2006:AY4953. Het Hof Amsterdam oordeelde overigens dat de publicatie op internet slechts gekwalificeerd kan worden als aanvulling op de publicatie in het dagblad ECLI:NL:GHAMS:2007:BC2012.

³ Zie ook al: Asser/Scholten (1974), p. 40 die terecht schrijft dat het gezag van de woorden van de wet vermindert naarmate de wetgeving ouder wordt.

2.1.4 Uitvoering

De KBvG richt een openbare website www.kbvg.nl/executieverkoop in. Op deze website worden alle aankondigingen van executieverkopen door gerechtsdeurwaarders gepubliceerd.

De website voorziet in ieder geval in:

- Omschrijving executieobject
- Foto's executieobject
- Aankondiging veiling en veilingvoorwaarden
- Abonnements- en attenderingsfunctie zodat geïnteresseerden actief worden geïnformeerd.

2.2 Executieverkoop via internet

2.2.1 Voorgestelde bepaling

De KBvG voorziet in de mogelijkheid dat de executieverkoop via die website plaats vindt

2.2.2 Doel

Deze regel heeft als doel om de transparantie van executieveilingen te vergroten, een groter publiek te bereiken en in het verlengde daarvan de opbrengsten te verhogen.

Het internet is het instrument bij uitstek voor de executorialen verkoop. Al geruime tijd bestaat de mogelijkheid voor de executorialen verkoop van onroerende zaken via internet. Ook faillissementsverkopen en andere veilingen vinden volop via internet plaats. Vanwege de digitalisering van de maatschappij is het kopen via internet inmiddels gewoonged geworden. Over het algemeen biedt het een betere prijs op. Wie gaat er immers nog naar een veiling waar slechts een enkele inboedel wordt verkocht.

2.2.3 Toelichting

Artikel 463 Rv bepaalt dat de verkoop in het openbaar zal worden gehouden, ten overstaan van de deurwaarder op een door deze daartoe aan te wijzen binnen zijn ambtsgebied gelegen plaats.

De rechtsvraag of Rechtsvordering erin voorziet om een executieveiling via internet te houden, is binnen het notariaat eerder aan bod geweest. Toenmalig minister Van der Laan meende dat bij een executieveiling de fysieke aanwezigheid van een notaris vereist is zodat een internetveiling niet mogelijk zou zijn.⁴ In een

⁴ Aangangsel Handelingen II 2008/09, nr. 3209.

wetsontwerp dat vervolgens ter consultatie is voorgelegd, is voorzien in een regeling die de internetveiling expliciet mogelijk maakt.⁵ Een dergelijke wetswijziging lijkt niet nodig om dit voorstel te realiseren.

Zie ook Parl. Gesch. Wijz. Rv. Inv. 3, 5, 6, p. 240: “er is geen waarborg dat deze (...) gebruiken die deels van zeer oude datum zijn, nog in deze tijd (...) passen. Het verdient daarom de voorkeur om ook hier de notaris en de executant de vrije hand te laten. Tegen misbruik van de hier bedoelde vrijheid waakt in de eerste plaats het feit dat de notaris jegens alle belanghebbenden gehouden is de verkoop aldus te doen plaatsvinden, dat een zo hoog mogelijke opbrengst verwacht mag worden en voorts ook de bevoegdheid van de belanghebbenden om tegen een voorgenomen wijze van verkoop bezwaar te maken.” Uit deze passage blijkt dat de wetgever een beperkt wettelijk kader geeft voor de executieverkoop, met een grote ruimte voor de notaris om een zo hoog mogelijke opbrengst te bereiken. Daarbij heeft de wetgever rekening gehouden met een veranderende tijdsgeest. De verantwoordelijkheid voor het creëren van een optimale regeling voor executieveilingen lijkt daarmee te zijn verplaatst: de wetgever heeft dat niet naar zichzelf toetrokken, maar de notaris of gerechtsdeurwaarder moet dan doen, onder rechterlijk toezicht.

Rechtsvordering stamt uit een tijdperk van voor de huidige internettechnologie, een technologie die zo alles bepalend is dat het alleszins verantwoord en gewenst lijkt om bij de uitleg uit te gaan van en rekening te houden met deze maatschappelijke en technologische ontwikkeling. Waar de wetgever bij het tot stand komen van Rechtsvordering de klassieke veiling in gedachte had, waarbij de roerende zaken in een zaal worden geveild waarbij iedereen fysiek aanwezig zijn is het vanzelfsprekend om de redelijke bedoeling van de wetgever zo uit te leggen dat het doel is om een zo hoog mogelijke verkoopopbrengst te realiseren.

Rechterlijke uitspraken zijn er maar weinig maar de uitspraken die er wel zijn lijken de flexibiliteit te onderkennen.⁶

Openbaar

Op de voet van artikel 463 Rv moet de veiling in het openbaar plaatsvinden. Daarmee wordt bedoeld dat de veiling geen besloten karakter mag hebben om te waarborgen dat de tenuitvoerlegging eerlijk en met het oog op een zo hoog mogelijke opbrengst geschiedt. In de literatuur wordt ervan uitgegaan dat een veiling die via internet wordt gehouden aan dit beginsel voldoet.⁷

Ten overstaan van de deurwaarder

Dat de veiling ten overstaan van de deurwaarder plaats moet vinden, wil niet zeggen dat die deurwaarder fysiek aanwezig moet zijn in de ruimte waar de zaken zijn opgeslagen of worden verkocht. Het artikel schrijft slechts voor dat de openbare verkoop door de deurwaarder moet geschieden.

⁵ Th. A. Ritsema en E.M. Dutmer, ‘Executoriale verkoop van onroerende zaken via internet’, JBN 2010/6, p. 30. Zie ook www.internetconsultatie.nl/executieveiling bij artikel 519a Rv..

⁶ Zie bijvoorbeeld Rechtbank Alkmaar (Vrz) 15 november 2007, ECLI:NL:RBALK:2007:BB8597 en Rechtbank Arnhem 23 juni 2006, ECLI:NL:RBARN:2006:AY4953.

⁷ Zie bijvoorbeeld: G.C. van Daal, ‘Internetveilen: is de wet nog van deze tijd?’, Tvl 2007, 16.

Ook de internetverkoop moet plaats vinden ten overstaan van de deurwaarder. Dat gebeurt als de internetveiling met de nodige waarborgen is omkleed, zodanig dat de deurwaarder via een internetapplicatie erop toe kan zien dat het veilingproces ordelijk verloopt en alle bidders gelijke kansen krijgen. Bij de behandeling van de executieverkoop van onroerende zaken is voorgesteld om artikel 514 Rv aan te passen zodat het artikel voorziet in de verkoop via internet. De wetgever heeft dit niet nodig geacht. Uit de memorie van toelichting blijkt: "Een executoriale verkoop dient op grond van artikel 514 Rv te geschieden ten overstaan van een notaris. Bij een veiling via internet zal aan deze eis zijn voldaan doordat de notaris niet door diens fysieke aanwezigheid in de zaal, maar via de digitale weg toeziet op de veiling. Bij een internetveiling zal de notaris via een internetapplicatie het digitale biedingsproces controleren. De notaris zal erop toe moeten zien dat het digitale biedingsproces ordelijk verloopt en ieders belangen zo goed mogelijk worden behartigd. Artikel 514 Rv hoeft daarom niet te worden gewijzigd." Nu de wetgever het niet nodig heeft geacht om artikel 514 Rv aan te passen, blijkt uit deze passage dat de wetgever van oordeel is dat ook wanneer alleen via het internet executoriaal geveild wordt, de veiling kan geschieden ten overstaan van de deurwaarder.

Binnen zijn ambtsgebied gelegen plaats

Sinds de invoering van de Gerechtsdeurwaarderswet in 2001 hebben gerechtsdeurwaarders geen beperkte regionale bevoegdheid meer. Hierdoor is iedere gerechtsdeurwaarder bevoegd om openbare verkopeningen te houden, waar ook in Nederland.

2.2.4 Uitvoering

De KBvG richt een openbare website www.kbvg.nl/executieverkoop in. Op deze website worden executieveilingen gehouden.

De website voorziet in ieder geval in:

- Omschrijving executieobject
- Foto's executieobject
- Aankondiging veiling en veilingvoorwaarden
- Abonnements- en attenderingsfunctie zodat geïnteresseerden actief worden geïnformeerd.

De website kan voorzien in betaling door bijvoorbeeld: iDeal, PayPal en creditcard.

De gerechtsdeurwaarder heeft in ieder geval de volgende mogelijkheden:

- Hybride vorm waarbij de gerechtsdeurwaarder een fysieke executieverkoop heeft en er tevens via de website biedingen kunnen worden gedaan
- Digitale verkoop waarbij geïnteresseerden gedurende een door de gerechtsdeurwaarder te bepalen periode kunnen bieden op een kavel. Aan het einde van de periode wordt het kavel verkocht aan de hoogste bidder.
- Digitale verkoop waarbij op een door de gerechtsdeurwaarder te bepalen moment via de website een veiling plaats vindt

Zodra de hoogste bidder bekend is, maakt de gerechtsdeurwaarder het bod bekend aan partijen en maakt hij proces-verbaal op.

De executerend gerechtsdeurwaarder kan zelf als veilingmeester optreden voor zijn kavel(s). Ook acht ik het te bepleiten dat de executerend gerechtsdeurwaarder – bijvoorbeeld – een bestuurder van de KBvG machtigt die dan optreedt als centraal veilingmeester en gelijktijdig alle kavels veilt die daartoe zijn aangedragen. Als vergoeding kan een gering percentage van de executieopbrengst ten gunste van de algemene middelen van de KBvG worden gebracht.

2.3 Publicatie- en veilingkosten voor KBvG

2.3.1 Voorgestelde bepaling

De publicatie- en veilingkosten zijn verschotten, die in de algemene middelen van de KBvG worden gebracht

Bijlage: internationale ervaringen

Binnen Europa zijn er inmiddels diverse landen die e-auction mogelijk maken. Naast de hier genoemde landen zal er nog nader onderzoek plaatsvinden in Duitsland en Frankrijk waar e-auction ook mogelijk is. Bepaald moet worden of na deze landen een verder uitgebreid onderzoek vereist is om een beeld te creëren van de diverse mogelijkheden/opties.

Zweden

Vanuit Zweden is het de taak voor de centrale rechterlijke autoriteit belast met de executie om vorderingen te innen middels executie. Zweden kent het systeem van e-auction welk wordt toegepast en uitgevoerd middels een platform gecreëerd door de overheid.⁸ Via de website van het Kronofogden heeft de deurwaarder de mogelijkheid om digitaal objecten te veilen, de te veilen objecten zijn onderverdeeld in:

- Registergoederen bestemd tot wonen
- Registergoederen bestemd tot bedrijvigheid
- Voertuigen
- Roerende zaken

Een veiling vindt plaats doordat de deurwaarder dit via de website www.kronofogden.se/Auktionstorget upload en via een eenzelfde systeem als het Nederlandse systeem van digitaal veilen registergoederen.

Letland

In Letland heeft men het systeem van de gerechtsdeurwaarder recent gewijzigd, ook de verregaande digitalisering heeft onderdeel uitgemaakt van deze wijziging. Letse gerechtsdeurwaarders werken nationaal op één creditmanagementsysteem, welk systeem tevens een digitaal veilingplatform biedt. Het platform biedt de mogelijkheid voor de deurwaarder om naast registergoederen ook roerende goederen te koop aan te bieden. Van deze goederen wordt veelal foto's gemaakt die onderdeel maken van het beslag. Ook dit systeem is te vergelijken met het Nederlandse systeem van digitaal veilen van registergoederen.

Om gebruik te kunnen maken van het veilinghuis dient een burger te beschikken over een identificatiebewijs en geregistreerd te zijn, na registratie kan men via de website van de nationale kamer op het veilinghuis inloggen om mee te bieden op de veiling: <https://izsoles.ta.gov.lv/>.

Estland

Estland heeft geen nationaal systeem voor e-auction echter dit is wel mogelijk per kantoor. Op dit moment is er één kantoor welk de mogelijkheid heeft geboden om roerende zaken digitaal te verkopen. Dit vindt plaats via een zelf ontwikkelde website welk is gekoppeld aan het case management systeem. Veiling van roerende zaken vind eveneens plaats via een centrale website waar men op dient te zijn ingelogd om deel te nemen. Het veilingplatform biedt naast roerende zaken ook de mogelijkheid om registergoederen te verkopen. Alles te benaderen via de website: <https://www.oksjonikeskus.ee/>.

Hongarije

⁸ De Zweedse autoriteit belast met de executie maakt onderdeel uit van het Ministerie van Financiën.

De Hongaarse Kamer van Gerechtsdeurwaarders is positief over de introductie van internetveilen voor de executoriale verkoop van roerende zaken. De ervaring leert dat met internetveilen een hogere opbrengst kan worden bereikt.⁹

⁹ WPNR 2011/6882, p. 335.